

Zaak T-18/97

Atlantic Container Line AB e.a. tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Mededinging — Lijnvaartconferenties — Overeenkomst houdende vaststelling van prijzen voor inlandvervoer in kader van multimodaal vervoer — Verordening (EEG) nr. 1017/68 — Aanmelding — Immunititeit — Ontvankelijkheid”

Arrest van het Gerecht (Derde kamer) van 28 februari 2002 II - 1128

Samenvatting van het arrest

1. *Beroep tot nietigverklaring — Voor beroep vatbare handelingen — Begrip — Handelingen die bindende rechtsgevolgen in leven roepen — Beschikking van Commissie waarbij aan aangemelde overeenkomst boete-immuniteit wordt ontnomen — Aanmelding die geen immuniteit meebrengt — Daarvan uitgesloten*
[EG-Verdrag, art. 173 (thans, na wijziging, art. 230 EG); verordening nr. 1017/68 van de Raad]

2. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Aanmelding — Gevolgen — Boete-immuniteit — Noodzaak van uitdrukkelijke bepaling — Immuniteit waarin verordening nr. 1017/68 niet voorziet — Algemeen beginsel van gemeenschapsrecht — Neen* [EG-Verdrag, art. 85, lid 1 (thans art. 81, lid 1, EG), en art. 87, lid 2 (thans, na wijziging, art. 83, lid 2, EG); verordeningen nrs. 17, 1017/68, 4056/86 en 3975/87 van de Raad]
3. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Aanmelding — Overeenkomst betreffende vaststelling van prijzen voor inlandvervoer in kader van multimodaal vervoer — Overeenkomst die is aangemeld op grond van verordening nr. 4056/86, maar die onder verordening nr. 1017/68 valt — Gevolgen — Boete-immuniteit — Daarvan uitgesloten* [EG-Verdrag, art. 85 en 86 (thans art. 81 EG en 82 EG); verordeningen nrs. 1017/68 en 4056/86 van de Raad]

1. Als handelingen of besluiten die vatbaar zijn voor beroep tot nietigverklaring in de zin van artikel 173 van het Verdrag (thans, na wijziging, artikel 230 EG) zijn te beschouwen, maatregelen die bindende rechtsgevolgen in het leven roepen, welke de belangen van de verzoeker kunnen aantasten doordat zij diens rechtspositie aanmerkelijk wijzigen.

overeenkomst tussen scheepvaartmaatschappijen, die bepalingen betreffende de vaststelling van de prijzen voor het inlandvervoer in het kader van een multimodaal vervoer bevat, welke bepalingen vallen onder verordening nr. 1017/68, die in geval van aanmelding van overeenkomsten geen boete-immuniteit verleent.

Een beschikking van de Commissie waarin aan de ondernemingen die een overeenkomst hebben aangemeld, de boete-immuniteit wordt ontnomen, kan slechts bindende rechtsgevolgen sorteren indien de aanmelding de betrokken ondernemingen inderdaad een dergelijke immuniteit heeft verleend.

(cf. punten 41-42, 44, 48)

2. Daar verordening nr. 1017/68 geen enkele bepaling bevat die in geval van aanmelding boete-immuniteit verleent, verleent de aanmelding van binnen de werkingssfeer van deze verordening vallende overeenkomsten de ondernemingen die deze overeenkomsten hebben aangemeld, geen boete-immuniteit.

Dat is niet het geval wanneer de beschikking betrekking heeft op een

De boete-immuniteit waarin het afgeleide recht voorziet, en die binnen zekere grenzen uit een aanmelding voortvloeit, is een uitzonderlijke en afwijkende maatregel. Er kan niet van worden uitgegaan dat zij, uit naam van een vermeend algemeen beginsel van het gemeenschapsrecht, kan gelden zonder dat een uitdrukkelijke bepaling erin voorziet. De omstandigheid dat de verordeningen nr. 17, nr. 4056/86 en nr. 3975/87 ieder een bepaling bevatten die in geval van aanmelding boete-immuniteit verleent, wettigt op zichzelf niet de conclusie dat er een dergelijk beginsel bestaat.

Dat verordening nr. 1017/68, anders dan die andere drie verordeningen, geen uitdrukkelijke bepaling bevat die boete-immuniteit verleent, noopt intendeel tot de conclusie, dat de aanmelding van een onder verordening nr. 1017/68 vallende overeenkomst geen immuniteit meebrengt. Gelet op het algemene verbod van mededinging-verstorende mededingingsregelingen in artikel 85, lid 1, van het Verdrag (thans artikel 81, lid 1, EG) en op de in artikel 87, lid 2, van het Verdrag (thans, na wijziging, artikel 83, lid 2, EG) voorziene mogelijkheid, geldboeten op te leggen om de doeltreffendheid van dat verbod te verzekeren, mogen afwijkende bepalingen, zoals die welke in een boete-immuniteit voorzien in geval van aanmelding, niet ruim worden uitgelegd en mogen zij niet aldus worden uitgelegd dat de werking ervan

wordt uitgebreid tot niet uitdrukkelijk genoemde gevallen.

(cf. punten 48, 51)

3. De bepalingen van de verschillende verordeningen tot vaststelling van de wijze van toepassing van de artikelen 85 en 86 van het Verdrag (thans de artikelen 81 EG en 82 EG) gelden enkel voor de overeenkomsten die binnen de werkingssfeer van elke verordening vallen. Aangezien de bepalingen van een overeenkomst betreffende de vaststelling van de prijzen voor het inlandvervoer in het kader van een multimodaal vervoer binnen de werkingssfeer van de verordening betreffende het vervoer te land — verordening nr. 1017/68 — vallen, kunnen de betrokken ondernemingen zich niet op de bepalingen van verordening nr. 4056/86 betreffende het zeevervoer beroepen, met het argument dat de overeenkomst op grond van deze laatste verordening is aangemeld. De aan de aanmelding van een overeenkomst verbonden gevolgen vloeien immers voort uit de verordening waaronder die overeenkomst valt, en niet uit de verordening op grond waarvan de overeenkomst door de partijen bij die overeenkomst — ten onrechte — is aangemeld. Het kan niet worden aangevaard, dat de partijen bij een overeenkomst door de loutere keuze van de verordening op grond waarvan zij de overeenkomst aanmelden, zouden kunnen beslissen dat te hunnen gunste bepalingen betreffende de boete-immuniteit worden toegepast.

(cf. punt 62)